

Полтавський державний аграрний університет

МАТЕРІАЛИ
ІУ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ (З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТТЮ)
«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК,
КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ
ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН»
21 ЖОВТНЯ 2021 Р.
М. ПОЛТАВА

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНА ВИЩА ПРОФЕСІЙНА ШКОЛА В КОНІНІ (М. КОНІН, ПОЛЬЩА)
ІНЖИНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗАПОРІЖСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ
ЕКОНОМІКИ»
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТОВ «БЕРДЯНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ І БІЗНЕСУ»
УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК
УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛОВІ
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХУЛУНБУІРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (АРВМ, Г. Хайлар, КНР)**

**Федерація професійних
бухгалтерів та аудиторів
України**

**Полтавський державний
аграрний університет**

**Факультет
обліку та фінансів**

**МАТЕРІАЛИ
УІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)**

**«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК,
КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ
ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН»**

21 жовтня 2021 р.

м. Полтава

УДК 657
П 48

Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (м. Полтава, 21 жовтня 2021р.) / за ред. Пилипенко К.А. Полтава : ПДАУ, 2021. 641 с.

***Посвідчення УкрІНТЕІ № 56
від 21.01.2021 р.***

***Затверджено до друку Вченою радою факультету обліку та фінансів
Полтавського державного аграрного університету
(протокол № 2 від 18.10.2021 р.)***

Матеріали конференції спрямовані на науковий пошук, узагальнення та розроблення рекомендацій щодо можливих шляхів вирішення основних проблем розвитку обліку, аудиту та оподаткування підприємств аграрної сфери.

Тексти матеріалів тез подані в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Редакційна колегія може не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

© Полтавський державний аграрний університет, 2021
© Колектив авторів

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ В СИСТЕМІ КОНТРОЛЮ ЗА ВИДАТКАМИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ	302
К. Пилипенко, Н. Танклевська	
КОНТРОЛЬ ЗА РОЗРАХУНКАМИ З ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ В УСТАНОВАХ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ	306
К. Пилипенко, Т.М. Пономаренко	
ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ – РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	312
К. Пилипенко, О. Батієвська	
ОЦІНКА ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	317
А. В. Погосян	
ЄДИНИЙ ПОДАТОК ГРУПИ 4 ЯК ОБ'ЄКТ ЗВІТНОСТІ	320
О.Г. Пономаренко, Н.І. Горобець	
СУТНІСТЬ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ В ЕКОНОМІЧНІЙ ТА ОБЛІКОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ	324
М.В. Скочиляс	
ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ: ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ	327
Н.В. Рапа	
ПОРІВНЯННЯ СТРУКТУРИ БАЛАНСУ ПІДПРИЄМСТВА ЗА НП(С)БО ТА МСФЗ	331
І.О. Романащенко	
ЗНАЧЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВА	334
О.В. Романець, О.В. Павелко	
ПОДАТКОВІ НАСЛІДКИ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ	338
К.В. Тамара	
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ОБЛІКУ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ	342
О.А. Терещук, О.В. Павелко	
ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА БАНКУ: СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ	346
С.В. Тютюнник	
ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДЕТЕРМІНОВАНОГО ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ КОЕФІЦІЄНТІВ ЛІКВІДНОСТІ В МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	350
Ю.М. Тютюнник, А.Я. Завальнюк	
АНАЛІЗ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ЗА ТОВАРНИМИ ОПЕРАЦІЯМИ	355
Людмила Федо, Таран Наталія	
МАРКЕТИНГОВІ КОМУНІКАЦІЇ В РІТЕЙЛ-БАНКУ	359
В.Д. Хурдей, Т.С. Дронова	
ВНЕДРЕНИЕ СТАНДАРТА МСФО (IFRS) 17 «ДОГОВОРЫ СТРАХОВАНИЯ» В КИТАЕ	363
Ци Юн Лю (Qi Yun Liu)	
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ОСНОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ	369
Ю.О. Чабар, О.В. Павелко	

К.В. Тамара, здобувач СВО магістр
освітньо-професійної програми Облік і оподаткування
спеціальності 071 Облік і оподаткування
факультету обліку та фінансів
Науковий керівник – **Л. В. Яловега**, к.е.н., доцент
доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю
Полтавська державна аграрна академія
(м. Полтава, Україна)

ПОДАТКОВІ НАСЛІДКИ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ

Анотація. Облік об'єктів основних засобів є частиною облікового процесу необоротних активів, що охоплює широке коло господарських операцій. До яких належать: дарування, списання, інвентаризація, визначення податкових різниць за операціями з основними засобами, що мають відповідний вплив на величину фінансових результатів до оподаткування. Здійснення таких господарських операцій призводить до відповідних податкових наслідків.

Ключові слова: облік, основні засоби, об'єкт основного засобу, податковий наслідок, податок на прибуток, ПДВ.

Інформаційною основою для формування управлінських рішень щодо об'єктів основних засобів є дані бухгалтерського обліку, зокрема, здійснення господарських операцій з об'єктами основних засобів та їх податковий наслідок.

Відповідно до п. 2 П(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» основні засоби, відчуження яких здійснюється іншим способом, ніж продаж, не визнаються утримуваними для продажу [3]. Зокрема подарований об'єкт основних засобів вилучається з активів, залишкова вартість переданого об'єкта списується за дебетом субрахунка 976 «Списання необоротних активів», а відповідно до п. 29 П(С)БО 7 «Основні засоби» нарахування амортизації припиняється починаючи з місяця, наступного за місяцем вибуття об'єкта основних засобів [2]. Податкові наслідки господарської операції дарування основних засобів наведено у табл. 1.

Податкові наслідки операцій із дарування основних засобів

Вид податку	Податковий наслідок
Податок на прибуток	Згідно зі ст. 138 ПКУ платники податку на прибуток, які визначають об'єкт оподаткування мають врахувати податкові різниці, що виникають при нарахуванні амортизації основних засобів, безоплатно переданих

Вид податку	Податковий наслідок
	згідно з договорами дарування, або іншими договорами, які не передбачають грошової чи іншої компенсації вартості таких матеріальних цінностей або їх повернення
ПДВ	Відповідно до пп. «а» п. 185.1 ПКУ безоплатна передача основних засобів – об’єкт оподаткування ПДВ. Згідно з п. 188.1 ПКУ база оподаткування операції з безоплатної передачі основних засобів визначається виходячи з договірної ціни, але не нижче балансової (залишкової) вартості за даними бухгалтерського обліку на початок звітного періоду, в якому здійснюється така операція. Пунктом 187.1 ПКУ визначено, що дата виникнення податкових зобов’язань – дата відвантаження активу.

Визначення податкових різниць за операціями з основними засобами, наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Податкові різниці за операціями з основними засобами, що мають відповідний вплив на величину фінансових результатів до оподаткування

Податкові різниці за основними засобами, що мають відповідний вплив на	
збільшення фінансових результатів до оподаткування	зменшення фінансових результатів до оподаткування
- на суму нарахованої амортизації основних засобів;	- на суму розрахованої амортизації основних засобів;
- на суму уцінки та втрат від зменшення корисності основних засобів, включених до витрат звітного періоду;	- на суму залишкової вартості окремого об’єкта основних засобів, у разі ліквідації або продажу такого об’єкта;
- на суму залишкової вартості окремого об’єкта основних засобів, у разі ліквідації або продажу такого об’єкта;	- на суму дооцінки основних засобів у межах попередньо віднесених до витрат уцінки;
- на суму залишкової вартості окремого об’єкта неvirобничих основних засобів у разі ліквідації або продажу такого об’єкта;	- на суму вигід від відновлення корисності основних засобів у межах попередньо віднесених до витрат втрат від зменшення корисності основних засобів;
- на суму витрат на ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення неvirобничих основних засобів.	- на суму первісної вартості придбання або виготовлення окремого об’єкта неvirобничих основних засобів та витрат на їх ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення, у разі продажу такого об’єкта основних засобів, але не більше суми доходу (виручки), отриманої від такого продажу.

339

Згідно зі ст. 138 Податкового кодексу України (далі – ПКУ), у разі ліквідації об’єкта основних засобів платники податку на прибуток, які визначають об’єкт оподаткування з урахуванням різниць, повинні будуть врахувати різниці, що виникають при нарахуванні амортизації основних засобів [1]. Якщо основні засоби ліквідуються за самостійним рішенням платника податків, така ліквідація згідно з п. 189.9 ПКУ для цілей оподаткування

ПДВ є операцією постачання таких основних засобів за звичайними цінами, але не нижче балансової вартості об'єктів, що ліквідуються.

Податкові зобов'язання з ПДВ не виникають, якщо основні засоби списують [1]:

- у зв'язку з їх знищенням або зруйнуванням внаслідок дії обставин непереборної сили;
- в інших випадках, коли таке списання здійснюється без згоди платника податків, у тому числі у разі крадіжки, що підтверджується відповідно до законодавства;
- якщо платник податків надає органу ДПС відповідний документ про знищення, розбирання або перетворення основних засобів в інший спосіб, внаслідок чого вони не можуть використовуватись за первісним призначенням.

Податкові наслідки має й інвентаризація основних засобів як надлишки об'єктів основних засобів, так і їх нестача, табл. 3.

Таблиця 3

Інвентаризація основних засобів та її податкові наслідки

Надлишки	Нестача
<i>I. Відсутність документів</i>	<i>II. Крадіжка, псування, форс-мажор</i>
<i>Бухгалтерський облік:</i> відповідно до п. 4 П(С)БО 19 зараховується на баланс за справедливою вартістю.	<i>Бухгалтерський облік:</i> Дт 976 Кт 10 (у сумі залишкової вартості). Одночасно з відображенням на субрахунку 072 «Невідшкодовані недостачі та втрати від псування цінностей». У разі встановлення винної особи, залишок за субрахунком 072 зменшується, а сума компенсації збитку відображається записом: Дт 375 Кт 746; Кт 13 Дт 10.
<i>Податковий облік:</i> якщо відсутня зареєстрована в ЄРПН податкова накладна або ж із дати оформлення податкової накладної уже минуло 1095 календарних днів, то права на податковий кредит не буде.	<i>Податковий облік:</i> - податок на прибуток: коригування, передбачені п. 138.1, 138.2 ПКУ, а саме: збільшується залишкова вартість об'єкта основного засобу; зменшується залишкова вартість об'єкта основних засобів, розрахована за даними податкового обліку. - ПДВ: відповідно до п. 189.9 ПКУ: ліквідуються у зв'язку із знищенням або зруйнуванням внаслідок дії обставин непереборної сили, в інших випадках, коли така ліквідація здійснюється без згоди платника податку, у т. ч. в разі крадіжки основних засобів, що підтверджується відповідно до законодавства або коли платник податку подає контролюючому органу відповідний документ про знищення, розбирання або перетворення основних засобів у інший спосіб, внаслідок чого вони не можуть використовуватися за первісним призначенням – податкові зобов'язання не нараховуються; ліквідація об'єктів основних засобів за самостійним рішенням – зобов'язання нараховуються виходячи зі звичайної ціни, але не
<i>II. Облікова помилка</i>	
<i>Бухгалтерський облік:</i> зараховуються на баланс за первісною вартістю, визначеною згідно з п. 8 П(С)БО 7 «Основні засоби» та оприбуткування таких об'єктів відображається як виправлення помилки [2].	
<i>Податковий облік:</i> - податок на прибуток: суми амортизації основних засобів, донараховані за минулі звітні періоди, вплинуть на величину податку на прибуток за такі періоди, що потребує подання уточнюючої декларації; - ПДВ: якщо у момент придбання основних засобів податковий кредит не відображався, платник може відобразити податковий кредит у декларації за	

Надлишки	Нестача
наявності податкової накладної, зареєстрованої в ЄРПН, за умови, що з дати оформлення податкової накладної ще не минуло 1095 днів [1].	нижчої від залишкової вартості об'єкта основного засобу (абзац перший п. 189.9 ПКУ) [1].

Таким чином, згідно чинного податкового законодавства, господарські операції з об'єктами основних засобів, зокрема: дарування, ліквідація, визначення податкових різниць за операціями з основними засобами, що мають відповідний вплив на величину фінансових результатів до оподаткування, інвентаризація та її результати (надлишок, нестача) мають відповідні податкові наслідки для суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел:

3. Податковий кодекс України № 2755-VI від 2 грудня 2010 р. *Верховна Рада України*. URL:<http://www.zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення 15.10.2021).

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ Міністерства Фінансів України № 617 від 07 листопада 2003 р. *Верховна Рада України*. URL:<http://www.zakon.rada.kiev.ua>. (дата звернення 15.10.2021).

5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»: Наказ Міністерства Фінансів України № 92 від 27 квітня 2000 р. *Верховна Рада України*. URL:<http://www.zakon.rada.kiev.ua>. (дата звернення 15.10.2021).